

**અસ્વીકરણ:** સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

**DISCLAIMER:** The translated judgement in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgement shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

=====

અમદાવાદ ખાતેની ગુજરાત ઉચ્ચ અદાલતમાં

આર/વિશેષ દિવાની અરજી નં. ૨૦૨૨નું ૨૦૧૧૫

મંજૂરી અને સહી માટે:

માનનીય ન્યાયાધ્યક્ષ શ્રી નિરઝર એસ. દેસાઈ

=====

રિપોર્ટિંગ માટે મંજૂર

હા.

ના.

હા.

=====

કેવલ માર્કેડરાય રાવલ

વિરુદ્ધ

ગુજરાત રાજ્ય અને અન્ય

=====

દેખાવ:

અરજદાર (ઓ) નંબર ૧ માટે શ્રી વ્યોમ એચ શાહ (૯૩૮૭) માટે શ્રી મેહુલ શર્મા

શ્રી આદિત્ય દાવડા સહાયક સરકાર માટે વિનંતી

પ્રતિવાદી (ઓ) નંબર ૧,૨,૩

=====

કોરમ: માનનીય ન્યાયમૂર્તિ શ્રી નિરઝર એસ. દેસાઈ

તારીખ:૦૯/૦૧/૨૦૨૫

મૌખિક ચુકાદો

૧. અરજદાર વતી હાજર રહેલા વિદ્વાન વકીલ શ્રી વ્યોમ એચ. શાહ અને પ્રતિવાદી-રાજ્ય વતી હાજર રહેલા વિદ્વાન સહાયક સરકારી વકીલ શ્રી આદિત્ય દાવડા વતી વિદ્વાન વકીલ શ્રી મેહુલ શર્માને સાંભળ્યા.

૨. સંબંધિત પક્ષો વતી હાજર રહેલા વિદ્વાન વકીલોની સંમતિ સાથે, આ બાબતને અંતિમ સુનાવણી માટે લેવામાં આવી હતી.તેથી, **નિયમ.** વિદ્વાન સહાયક સરકારી વકીલ શ્રી આદિત્ય દાવડા પ્રતિવાદી-રાજ્ય વતી શાસનની સેવા માફ કરે છે.

૩. આ અરજીના માધ્યમથી, અરજદારે ૨૯ તારીખના આદેશને રદ કરવા અને રદ કરવાની વિનંતી કરી છે. ૬.૨૦૨૨ પ્રતિવાદીઓ દ્વારા આ આધાર પર પસાર

કરવામાં આવ્યો કે તે મનસ્વી, ગેરકાયદેસર અને કુદરતી ન્યાયના સિદ્ધાંતોની વિરુદ્ધ છે અને ભારતના બંધારણની કલમ ૧૪, ૧૬ અને ૨૧નું ઉલ્લંઘન કરે છે.

જ. તારીખ ૨૯ ના આદેશ દ્વારા. ડ.૨૦૨૨, પ્રતિવાદીએ અરજદાર પરનો ૬ ડ ઘટાડીને ૨૬મી તારીખે કારણદર્શક નોટિસ દ્વારા મૂળ સૂચિત સજાની ભાવિ અસર વિના એક વેતનવૃદ્ધિ અટકાવવાના છ મહિનાના સમયગાળા સુધી ઘટાડી દીધો હતો. ૮.૨૦૨૧ જેમાં એક વર્ષના સમયગાળા માટે ભવિષ્યની અસર સાથે એક વેતનવૃદ્ધિ અટકાવવાની સજાની દરખાસ્ત કરવામાં આવી હતી.

પ. જો કે, અરજદાર પર લાદવામાં આવેલો દંડ એક નાનો દંડ છે, શરૂઆતમાં, વિદ્વાન વકીલ શ્રી મેહુલ શર્માએ રજૂઆત કરી હતી કે અરજદાર પર સંખ્યાબંધ નાના દંડ લાદીને, તેને નિરાશ કરવા માટે અરજદારની કારકિર્દી પર વ્યવસ્થિત હુમલો કરવામાં આવે છે અને તે સુનિશ્ચિત કરવા માટે કે અરજદાર પર લાદવામાં આવેલી સજાઓ પ્રકૃતિમાં નાની હોઈ શકે છે, તેનો ઉપયોગ અરજદાર સામે ભવિષ્યમાં બઢતી માટે અરજદારના કેસની વિચારણા કરતી વખતે થઈ શકે છે અને તે જ કારણ છે કે અરજદારે આ અદાલત સમક્ષ નાના સજાના દરેક આદેશને પડકારવાનું યોગ્ય માન્યું છે. વિદ્વાન વકીલ શ્રી મેહુલ શર્માના જણાવ્યા અનુસાર, સાત વિભાગીય પૂછપરછમાં અરજદાર પર નાનો દંડ લાદવામાં આવ્યો હતો અને અરજદારે દરેક અરજીમાં વિભાગીય તપાસ સહિત સજાના આદેશને પડકાર્યો છે અને સાત અરજીઓમાંથી પાંચ અરજીઓને પહેલેથી જ મંજૂરી આપવામાં આવી

છે અને બે અરજીઓ કે જેમાં અરજદારોએ નાના દંડને પડકાર્યો છે તે આજે આ અદાલત સમક્ષ સૂચિબદ્ધ છે. જાણીતા વકીલ શ્રી મેહુલ શર્માએ રજૂઆત કરી હતી કે અન્ય ત્રણ અરજીઓમાં ઉપરોક્ત સાત નાના દંડ ઉપરાંત, અરજદારે મોટા દંડની દરખાસ્ત કરતી કારણદર્શક નોટિસને પડકારી છે. તેથી, આ પૃષ્ઠભૂમિ હેઠળ વર્તમાન અરજીની દલીલ અરજદાર વતી હાજર રહેલા વિદ્વાન વકીલ શ્રી મેહુલ શર્મા દ્વારા કરવામાં આવી હતી.

૬. અરજદારનો કેસ છે કે જ્યારે અરજદાર ભાવનગરમાં પોલીસ ઇન્સ્પેક્ટર તરીકે પોતાની ફરજ બજાવી રહ્યો હતો, ત્યારે સ્થાનિક કાઈમ બ્રાન્ચે ૧૪ તારીખે ભાવનગરમાં દરોડા પાડ્યા હતા. ૮.૨૦૧૯ જેમાં, તેઓએ જુગાર રમવા બદલ ગુનેગારો અને રોકડ અને રૂ. તેમની પાસેથી ૧,૦૧,૨૩૦/- વસૂલવામાં આવ્યા હતા અને તેમની સામે કેસ નોંધવામાં આવ્યો હતો.

૭. ઉપરોક્ત ઘટના અનુસાર, પ્રતિવાદી અધિકારીનું કાર્યાલય i.ઇ. ઇન્સ્પેક્ટર જનરલની કચેરીએ ૧૩ તારીખના પત્રમાં બેદરકારી અને તેમની ફરજ નિભાવવામાં નિષ્ફળતા બદલ આ ઘટના માટે કોઈ પણ સ્થાનિક પોલીસ અધિકારી સામે કાર્યવાહી કરવા માટે નાયબ પોલીસ અધિક્ષક પાસેથી અહેવાલ માંગ્યો હતો. ૯.૨૦૧૯.

૮. તે અનુસાર, પ્રાથમિક તપાસ હાથ ધરવામાં આવી હતી અને નાયબ પોલીસ અધિક્ષકે ૨૪ તારીખે પોતાનો અહેવાલ સુપરત કર્યો હતો. ૧૧.૨૦૧૯.જ્યાં સુધી વર્તમાન અરજદારની વાત છે, તે અહેવાલમાં પ્રાથમિક તપાસ અહેવાલમાં જણાવવામાં આવ્યું હતું કે વર્તમાન અરજદાર તરફથી કોઈ બેદરકારી કે બેદરકારી નહોતી.ડેપ્યુટી સુપ્રિટેન્ડન્ટ ઓફ પોલીસ દ્વારા અરજદારને દોષિત ન ઠેરવતા અને તેના કારણો પણ જણાવતા આ અહેવાલને કોઈ કારણસર સ્વીકારવામાં આવ્યો ન હતો અને પોલીસ ઇન્સ્પેક્ટર જનરલે આગળ વધીને વર્તમાન અરજદાર સામે વિભાગીય તપાસ શરૂ કરી હતી અને તેમને આ માટે પોતાનો બચાવ રજૂ કરવા માટે બોલાવવામાં આવ્યા હતા.અરજદાર વિભાગીય તપાસમાં હાજર થયો હતો અને તેમાં પોતાનો જવાબ પણ રજૂ કર્યો હતો અને આખરે વિભાગીય તપાસના નિષ્કર્ષ પર તપાસ અધિકારીએ ૯ તારીખે અહેવાલ પ્રકાશિત કર્યો હતો. ૧૨.૨૦૨૦ જેમાં પણ અરજદારને તપાસ અધિકારી દ્વારા ૯ તારીખના અહેવાલ દ્વારા આરોપોમાંથી મુક્ત કરવામાં આવ્યો હતો. ૧૨.૨૦૨૦.

૯. ઉપરોક્ત અહેવાલ ઉચ્ચ અધિકારી દ્વારા સ્વીકારવામાં આવ્યો ન હતો. જેમ કે ડી. આઈ. જી. (પોલીસ) અને તે મુજબ, ૨૬ ના રોજ અરજદારને કારણદર્શક નોટિસ જારી કરવામાં આવી હતી. ૮.૨૦૨૧ અને અરજદારને કારણ બતાવવા માટે કહેવામાં આવ્યું હતું કે શા માટે તેના પર ભવિષ્યની અસર વિના એક વર્ષના સમયગાળા માટે એક વેતનવૃદ્ધિ અટકાવવાની સજા લાદવી જોઈએ

નહીં.અરજદારે ઉપરોક્ત કારણદર્શક નોટિસનો જવાબ આપ્યો અને આખરે ૨૯ તારીખના આદેશ દ્વારા જવાબ આપ્યો. ૬.૨૦૨૨, ગુજરાત રાજ્યના એડિશનલ ડિરેક્ટર જનરલ ઓફ પોલીસ (ઇન્ડવાયરી) એ એક આદેશ પસાર કર્યો હતો, જેમાં અરજદાર પર ભવિષ્યની અસર વિના છ મહિના માટે એક વેતનવૃદ્ધિ અટકાવવાની સજા લાદવામાં આવી હતી, જે તારીખ ૨૬ની કારણદર્શક નોટિસ દ્વારા નિર્ધારિત સજા કરતાં ઓછી હતી. ૮.૨૦૨૧ જેમાં ભવિષ્યની અસર વિના એક વર્ષની મુદત માટે એક વેતનવૃદ્ધિ અટકાવવાની સજાની દરખાસ્ત કરવામાં આવી હતી.

૧૦. વિદ્વાન વકીલ શ્રી મેહુલ શર્માએ આ અદાલત સમક્ષ રજૂ કરેલા ઉપરોક્ત આદેશને પડકારતા કહ્યું હતું કે પ્રતિવાદી વિભાગ વર્તમાન અરજદારની કારકિર્દીની પાછળ છે અને વર્તમાન અરજદાર સામે કોઈ પુરાવા વિના સાત જેટલા કેસોમાં છે અને જો કે દરેક કેસમાં, પ્રારંભિક તપાસ અધિકારીનો અહેવાલ અરજદારની તરફેણમાં છે, તે વિભાગ દ્વારા સ્વીકારવામાં આવતો નથી અને યોગ્ય પ્રક્રિયાનું પાલન કર્યા વિના અને અરજદારને વ્યક્તિગત સુનાવણીની તક આપ્યા વિના, માત્ર કારણદર્શક નોટિસ જારી કરવાના આધારે કે જેમાં કહેવામાં આવ્યું છે કે તપાસ અહેવાલ સ્વીકારવામાં આવ્યો નથી અને તપાસ અહેવાલ સ્વીકારવા પાછળના અસંમતિ પાછળના કારણો જણાવ્યા વિના, અરજદારની રજૂઆતના આધારે, જે વિદ્વાન વકીલ શ્રી મેહુલ શર્માના જણાવ્યા અનુસાર માત્ર

ખાલી ઔપચારિકતા હતી, દરેક કેસમાં અરજદારને સમાન નાની સજા આપવામાં આવે છે.વિદ્વાન વકીલ શ્રી મેહુલ શર્માએ વધુમાં જણાવ્યું હતું કે સજાના આવા સાત આદેશોમાંથી સજાના પાંચ આદેશોને આ અદાલતના સંકલન ખંડપીઠે વિવિધ અરજીઓમાં રદ કર્યા છે, જેમાં આવા આદેશોને પડકારવામાં આવ્યા હતા.વિદ્વાન વકીલ શ્રી મેહુલ શર્માએ રજૂઆત કરી હતી કે તે પાંચ અરજીઓની વિગતો નીચે મુજબ છે:—

- (૧) ૨૦૨૧ના ચુકાદાની તારીખ રજની વિશેષ દિવાની અરજી નંબર ૨૦૦૧૯. ૨.૨૦૨૨;
- (૨) ૨૦૨૧ના ચુકાદાની તારીખ રજની વિશેષ દિવાની અરજી નંબર ૨૦૦૨૦. ૨.૨૦૨૨;
- (૩) ૨૦૨૧ના રજના આદેશની વિશેષ દિવાની અરજી સંખ્યા ૨૦૦૨૧. ૨.૨૦૨૨;
- (૪) ૨૦૨૧ના રજ તારીખના આદેશની વિશેષ દિવાની અરજી સંખ્યા ૨૦૦૨૨. ૨.૨૦૨૨;
- (૫) રજ તારીખના ૨૦૨૧ના આદેશની વિશેષ દિવાની અરજી સંખ્યા ૨૦૦૨૩. ૨.૨૦૨૨.

૧૧. વિદ્વાન વકીલ શ્રી મેહુલ શર્માએ રજૂઆત કરી હતી કે તે તમામ અરજીઓને આ અદાલતની કોઓર્ડિનેટ બેન્ચે મંજૂરી આપી હતી.આ પાંચ અરજીઓમાંથી

ચાર અરજીઓ આ અદાલતની ખંડપીઠે સમક્ષ અપીલમાં કરવામાં આવી હતી અને તે અપીલ પણ આ અદાલતની ખંડપીઠે ફગાવી દીધી હતી અને એક બાબતમાં રાજ્ય સરકાર દ્વારા કોઈ અપીલ કરવામાં આવી ન હતી અને તેથી, સમાન તથ્યોના સમૂહમાં, જ્યારે અરજદાર અને અરજદાર પર લાદવામાં આવેલી વેતનવૃદ્ધિ અટકાવવાની સજાને આ અદાલત સમક્ષ પડકારવામાં આવી હતી, ત્યારે આ અદાલતે પહેલેથી જ રદ કરી દીધી છે અને રજ તારીખના આદેશ દ્વારા ઉપરોક્ત પાંચ અરજીઓમાં સજાના આદેશને રદ કરી દીધો છે. ૪.૨૦૨૨ અને વર્તમાન કેસ એક સમાન કેસ હોવાથી જેમાં અરજદાર સામે આરોપ મૂકવામાં આવ્યો છે તે લગભગ સમાન હતો અને તેથી, વર્તમાન અરજીને પણ મંજૂરી આપવી જરૂરી છે.

૧૨. જાણીતા વકીલ શ્રી મેહુલ શર્માએ રજૂઆત કરી હતી કે જ્યારે પ્રાથમિક તપાસ હાથ ધરવામાં આવી હતી, ત્યારે નાયબ. એસ. પી. ભાવનગરને સંબંધિત પોલીસ સ્ટેશનના અધિકારીઓની જવાબદારી સ્થાપિત કરવા માટે પ્રાથમિક તપાસ સોંપવામાં આવી હતી, જેમાં ખાસ નોંધવામાં આવ્યું છે કે અરજદાર ભારતીય દંડ સંહિતાની કલમ ૩૬૩ અને કલમ ૩૬૬ હેઠળ નોંધાયેલા ગુનાની તપાસમાં વ્યસ્ત હતો અને તે પેટ્રોલિંગ કરી રહ્યો હતો અને પેટ્રોલિંગ દરમિયાન તેણે પ્રતિબંધનો કેસ પણ નોંધ્યો હતો અને તેથી તેણે તેના પ્રારંભિક તપાસ અહેવાલમાં વર્તમાન અરજદારને કોઈ બેદરકારી દર્શાવી ન હતી.

૧૩. વિદ્વાન વકીલ શ્રી મેહુલ શર્માએ જણાવ્યું હતું કે ઉપરોક્ત હોવા છતાં, રેપિડ રિસ્પોન્સ સેલને સ્થાનિક ગુના શાખાને બનાવટી બનાવવા માટે જ આવા દરોડા પાડવાની જવાબદારી સોંપવામાં આવી હતી.તાત્કાલિક કેસમાં, સ્થાનિક ગુના શાખાને દરોડા પાડવાનું કામ સોંપવામાં આવ્યું હતું જેથી વર્તમાન અરજદારને આવા આરોપોમાં બનાવટી બનાવી શકાય જેથી ખાતરી કરી શકાય કે અરજદારને અમુક વ્યક્તિઓના વ્યક્તિગત બદલો મુજબ બઢતી આપવામાં ન આવે અને તેથી, વિવાદિત આદેશને રદ કરીને અલગ રાખવો જરૂરી છે.વિદ્વાન વકીલ શ્રી મેહુલ શર્માએ વર્તમાન અરજદારના કિસ્સામાં વિશેષ દિવાની અરજી નંબર ૨૦૦૧૯ થી ૨૦૨૧ ની તારીખ ૨૪ ના ૨૦૦૨૩ ના સંદર્ભમાં સમાન તથ્યોના સમૂહમાં આ અદાલતના નિર્ણય પર આધાર રાખ્યો હતો. ૨.૨૦૨૨ અને ૨૦૨૩ ના લેટર્સ પેટન્ટ અપીલ નંબર ૫૭૮ દ્વારા માત્ર ડિવિઝન બેન્ચ સમક્ષ વર્તમાન અરજદારના સંદર્ભમાં પસાર કરાયેલા આદેશમાંથી એકને પડકારવા સામે આ અદાલતના ડિવિઝન બેન્ચના નિર્ણય પર વધુ આધાર રાખ્યો છે, જેમાં આ અદાલતની ડિવિઝન બેન્ચે ૨૨ તારીખનો આદેશ આપ્યો છે. ૧૦.૨૦૨૪ રાજ્ય સરકાર દ્વારા પસંદ કરાયેલી લેટર્સ પેટન્ટ અપીલને ફગાવી દેવામાં આવી હતી.

૧૪. આ ઉપરાંત વિદ્વાન વકીલ શ્રી મેહૂલ શર્માએ લવ નિગમ વિરુદ્ધ ચેરમેન અને એમ. ડી., આઈ. ટી. આઈ. લિમિટેડ અને અન્ય તારીખ ૩ ના કેસમાં

માનનીય સુપ્રીમ કોર્ટના નિર્ણય પર આધાર રાખ્યો હતો. ૪.૨૦૦૬ (૨૦૦૬) ૯ એસ. સી. સી. ૪૪૦ માં અહેવાલ આપ્યો.

૧૫. ઉપરોક્ત નિર્ણયો પર આધાર રાખીને, વિદ્વાન વકીલ શ્રી મેહુલ શર્માએ વિવાદિત આદેશને રદ કરવા અને રદ કરવા અને અરજીને મંજૂરી આપવા વિનંતી કરી હતી.

૧૬. વિદ્વાન સહાયક સરકારી પ્લીડર શ્રી. પ્રતિવાદી વતી હાજર રહેલા આદિત્ય દાવડા-રાજ્યએ અરજીનો ઉગ્ર વિરોધ કર્યો હતો અને રજૂઆત કરી હતી કે અરજદાર પર ભવિષ્યની અસર વિના છ મહિનાના સમયગાળા માટે એક વેતનવૃદ્ધિ અટકાવવાનો માત્ર એક નાનો દંડ લાદવામાં આવ્યો છે અને તે તથ્યોના તારણો પર આધારિત છે અને તેથી, આ અદાલત તેમાં દખલ ન કરી શકે. વિદ્વાન સહાયક સરકારી વકીલ શ્રી આદિત્ય દાવડાએ ૨૦૨૨ (૬) એસ. સી. સી. ૫૬૩ તારીખ ૨૨માં નોંધાયેલા કર્ણાટક રાજ્ય વિરુદ્ધ ઉમેશના કેસમાં માનનીય સુપ્રીમ કોર્ટના નિર્ણય પર આધાર રાખ્યો હતો. ૩.૨૦૨૨ અને ઉપરોક્ત નિર્ણય પર આધાર રાખીને રજૂઆત કરવામાં આવી છે કે ન્યાયિક સમીક્ષાની કવાયતમાં, શિસ્ત તપાસની, કોર્ટ શિસ્ત અધિકારીના તારણો પર અપીલ મંચ તરીકે કામ કરતી નથી. વિદ્વાન સહાયક સરકારી વકીલ શ્રી આદિત્ય દાવડાએ સ્ટેટ બેંક ઓફ પટિયાલા અને અન્યો વિરુદ્ધ એસ. કે. શર્માના ૧૯૯૬

(૩) એસ. સી. સી. ૩૬૪ તારીખ ૨૭.૩.૧૯૯૬ ના અહેવાલમાં માનનીય સુપ્રીમ કોર્ટના નિર્ણય પર વધુ આધાર રાખ્યો હતો. ઉપરોક્ત નિર્ણયમાં ફકરા નંબર ૨૮ માં કરવામાં આવેલા અવલોકનો પર આધાર રાખીને રજૂઆત કરવામાં આવી છે કે આપેલ કેસમાં પ્રકૃતિ ન્યાયના સિદ્ધાંતોનું કડક રીતે પાલન કરવાની જરૂર નથી અને જો અદાલતને અરજદાર માટે વિદ્વાન વકીલની રજૂઆતમાં કોઈ તથ્ય મળે તો પીડિત કર્મચારીને નિર્ણય પછીની સુનાવણી પણ આપી શકાય છે.

૧૭. વિદ્વાન સહાયક સરકારી વકીલ શ્રી આદિત્ય દાવડા દ્વારા વધુ દલીલ કરવામાં આવી હતી કે અરજદાર પર દંડ લાદતા પહેલા તાત્કાલિક કેસમાં પ્રતિવાદી સત્તામંડળે અરજદારને કારણદર્શક નોટિસ જારી કરી છે જેના પર અરજદારે જવાબ આપ્યો હતો અને તેથી, કુદરતી ન્યાયના સિદ્ધાંતોનું નોંધપાત્ર રીતે પાલન કરવામાં આવે છે.છેલ્લે, વિદ્વાન સહાયક સરકારી વકીલ શ્રી આદિત્ય દાવડાએ રજૂઆત કરી હતી કે જો કુદરતી ન્યાયના સિદ્ધાંતોનું પાલન ન કરવા અંગે અરજદારની રજૂઆત સ્વીકારવામાં આવે, તો તે કિસ્સામાં પણ પ્રતિવાદીને ઉચ્ચ અધિકારી દ્વારા કારણદર્શક નોટિસ જારી કરવાના તબક્કાથી ફરીથી તપાસ હાથ ધરવાની મંજૂરી આપવામાં આવી શકે છે અને ઉચ્ચ અધિકારીને નવો આદેશ પસાર કરવાની મંજૂરી આપવામાં આવી શકે છે, પ્રારંભિક તપાસના અહેવાલ સાથે અસંમતિના કારણો રેકૉર્ડ કરી શકાય છે અને તે તબક્કાથી પ્રતિવાદી અધિકારીને પ્રક્રિયા હાથ ધરવાની મંજૂરી આપવામાં આવી શકે છે.

૧૮. અરજીમાં જવાબ દાખલ કરવામાં આવ્યો છે અને રેકૉર્ડ પર છે, વિદ્વાન સહાયક સરકારી વકીલ શ્રી આદિત્ય દાવડાએ જવાબ તેમજ તેમની મૌખિક રજૂઆતો તરફ ધ્યાન દોર્યું હતું.

૧૯. ઉપરોક્ત રજૂઆતો સિવાય, વિદ્વાન સહાયક સરકારી વકીલ શ્રી આદિત્ય દાવડા દ્વારા અન્ય કોઈ રજૂઆતો કરવામાં આવી ન હતી.

૨૦. મેં સાંભળ્યું છે કે અરજદાર વતી હાજર રહેલા વિદ્વાન વકીલ શ્રી મેહુલ શર્મા અને પ્રતિવાદી વતી હાજર રહેલા વિદ્વાન સહાયક સરકારી વકીલ શ્રી આદિત્ય દાવડા-રાજ્ય અને રેકૉર્ડનો અભ્યાસ કર્યો. મેં અરજદાર વતી હાજર રહેલા વિદ્વાન વકીલ શ્રી મેહુલ શર્મા અને પ્રતિવાદી-રાજ્ય વતી હાજર રહેલા વિદ્વાન સહાયક સરકારી વકીલ શ્રી આદિત્ય દાવડા દ્વારા લેવામાં આવેલા નિર્ણયોનો પણ અભ્યાસ કર્યો છે. નિર્ણયો હકીકત એ છે કે શ્રી આદિત્ય દાવડા, વિદ્વાન સહાયક સરકારી વકીલ પણ રેકૉર્ડમાંથી એવું કંઈ બતાવી શક્યા નથી કે વર્તમાન અરજીમાં સામેલ મુદ્દો તે મુદ્દા જેવો નથી જે પહેલેથી જ સંકલન બેન્ચ દ્વારા હાથ ધરવામાં આવ્યો છે અને આ અદાલતની ડિવિઝન બેન્ચ દ્વારા માત્ર વર્તમાન અરજદારના સંદર્ભમાં પુષ્ટિ કરવામાં આવી છે.

૨૧. અરજદાર પર લાદવામાં આવેલી અન્ય પાંચ સજાઓના સંદર્ભમાં, તમામ નાના દંડ જ્યારે અરજદારે ૨૦૨૧ની વિશેષ દિવાની અરજી નંબર ૨૦૦૨૦ અને સંલગ્ન બાબતોની અલગ અરજીઓ દ્વારા આ અદાલત સમક્ષ તેને પડકાર્યો હતો, ત્યારે આ અદાલતની સંકલન ખંડપીઠે ફરરા નંબર ૫માં અવલોકન કર્યું હતું. ૨ અને ૫. ૨૪ તારીખના નિર્ણયમાંથી ૩. ૨.૨૦૨૨ ૨૦૨૧ની વિશેષ દિવાની અરજી નંબર ૨૦૦૨૦માં નીચે મુજબ લખવામાં આવ્યું છે:—

“૫. ૨ અહીં અપીલીય સત્તામંડળના આદેશ સાથે આક્ષેપ કરાયેલા આદેશનું અવલોકન સૂચવે છે કે કોઈ કારણ વગર હોવા ઉપરાંત અને અરજદાર પર અન્યથા સાબિત કરવાની જવાબદારી સ્થાના તરિત કરવા ઉપરાંત, આદેશને કારણ વગર હોવાના ગેરલાભથી પીડાય છે.

૫. ૩ દેખીતી રીતે તે ડે. ના અહેવાલમાંથી છે. એસ. પી. કે અરજદાર અન્ય સ્થળોએ ફરજો નિભાવવામાં સક્રિય રીતે રોકાયેલા હતા.૦૫ તારીખનો સંદેશાવ્યવહાર. ૦૯.૨૦૧૩ તેને સેવામાં દબાવી શકાતી નથી કારણ કે તે અસ્પષ્ટ છે અને તે કોઈ પણ કર્મચારીને લાગુ કરી શકાતી નથી જે તે સ્થળે હાજર નથી જ્યાં કથિત ગુનો કરવામાં આવ્યો છે.”

૨૨. તાત્કાલિક કેસમાં પણ, પ્રાથમિક તપાસના અહેવાલ સાથે સહમત ન હોય તેવા ઉચ્ચ અધિકારી દ્વારા પસાર કરાયેલા આદેશના અવલોકન પર, અદાલતને

લાગે છે કે અસંમતિ માટે કોઈ કારણો સોંપવામાં આવ્યા નથી.વધુમાં, ડી. પ્રારંભિક તપાસ હાથ ધરનાર એસ. પી. એ ખાસ નોંધ્યું છે કે વર્તમાન અરજદાર વ્યસ્ત હતો, અન્ય કેસની તપાસ કરી રહ્યો હતો અને જ્યારે તે પેટ્રોલિંગ પર હતો ત્યારે પ્રતિબંધનો બીજો કેસ દાખલ કરી શકતો હતો તે હકીકતને ધ્યાનમાં રાખીને, તથ્યો પર પછા, એવો કોઈ આધાર નથી કે જેને પ્રતિવાદી સત્તા સાથે તોલવામાં આવ્યો હોવાનું કહી શકાય, તથ્યો પર પછા, મને નથી લાગતું કે સજાનો આદેશ કોઈ તથ્યાત્મક તારણો પર આધારિત છે કારણ કે અરજદાર અન્યત્ર પેટ્રોલિંગ કરી રહ્યો હતો.

૨૩. વધુમાં, મહત્વની બાબત એ છે કે પ્રારંભિક તપાસ પછી, નિયમિત તપાસ પછા હાથ ધરવામાં આવી હતી અને નિયમિત તપાસમાં પછા અરજદારને નિર્દોષ જાહેર કરવામાં આવ્યો હતો અને તે તારણને ઉચ્ચ સત્તાધિકારી દ્વારા સ્વીકારવામાં આવ્યું ન હતું.

૨૪. મેં એ હકીકત પર પછા વિચાર કર્યો છે કે ઉપરોક્ત નિર્ણયને આ અદાલતની ડિવિઝન બેંચ સમક્ષ પડકારવામાં આવ્યો હતો.

૨૫. વધુમાં, જ્યારે ઉપરોક્ત આદેશ રાજ્ય સરકાર દ્વારા ૨૦૨૧ની વિશેષ દિવાની અરજી નંબર ૨૦૦૨૦માં ૨૦૨૩ની લેટર્સ પેટન્ટ અપીલ નંબર ૫૭૮

દ્વારા અપીલમાં હાથ ધરવામાં આવ્યો હતો, જ્યારે ૨૨ તારીખના ચુકાદા દ્વારા અપીલને ફગાવી દેવામાં આવી હતી. ૧૦.૨૦૨૪, આ અદાલતની ખંડપીઠે ફકરા નંબર ૩ અને ૪ માં રજૂઆતો નોંધી હતી, વિભાગપીઠે વિદ્વાન સહાયક સરકારી વકીલની રજૂઆતો નીચે મુજબ નોંધી હતી:—

“૨. પ્રતિવાદી, જ્યારે તે ભાવનગરમાં પોલીસ ઇન્સ્પેક્ટર તરીકે તૈનાત હતો, ત્યારે ૦૨ ના રોજ કારણદર્શક નોટિસ જારી કરવામાં આવી હતી. ૦૮.૨૦૧૯ આરોપ મૂક્યો હતો કે તે પ્રતિબંધ હેઠળના ગુનાઓને શોધી કાઢવામાં તેની ફરજ નિભાવવામાં બેદરકારી દાખવી રહ્યો હતો. પ્રતિવાદીએ તે મુજબ વિંગતવાર જવાબ દાખલ કર્યો અને શિસ્ત અધિકારી દ્વારા તારીખ ૦૬ ના રોજ પસાર કરાયેલા પ્રથમ આદેશ દ્વારા. ૧૨.૨૦૧૯, ભવિષ્યની અસર વિના એક વેતનવૃદ્ધિ અટકાવવાની સજા લાદવામાં આવી હતી. પ્રતિવાદીએ ઉપરોક્ત આદેશ સામે અપીલ દાખલ કરી હતી અને અપીલ સત્તામંડળે ભવિષ્યની અસર વિના છ મહિના માટે એક વેતનવૃદ્ધિ અટકાવવાની આવી સજામાં ઘટાડો કર્યો હતો. કેપ્શનવાળી રિટ પિટિશનમાં પ્રતિવાદી દ્વારા તેના પર હુમલો કરવામાં આવ્યો હતો અને વિદ્વાન સિંગલ જજે દંડના આદેશ અને અપીલના આદેશને રદ કરીને રિટ પિટિશનને મંજૂરી આપી છે.

૩. વિદ્વાન સહાયક સરકારી વકીલે રજૂઆત કરી છે કે હકીકતમાં સરકારી ઠરાવ તારીખ ૧૨ મુજબ. ૦૯.૨૦૦૩, એવું જાણવા મળ્યું છે કે કોઈ ચોક્કસ પોલીસ સ્ટેશનના પ્રભારી અધિકારીએ પ્રતિબંધના ગુનાને શોધવામાં બેદરકારી દાખવી છે, તેને વિભાગીય કાર્યવાહીનો સામનો કરવો પડશે અને તે મુજબ નાયબ મહાનિરીક્ષક દ્વારા ૧ના રોજ એક અહેવાલ તૈયાર કરવામાં આવ્યો હતો. ૦૭.૨૦૧૯, જે પ્રતિવાદીને કારણદર્શક નોટિસ સાથે પૂરી પાડવામાં આવી હતી.તેણીએ રજૂઆત કરી છે કે અહેવાલ દર્શાવે છે કે પ્રતિવાદી પ્રતિબંધના ગુનાને શોધવામાં બેદરકારી દાખવે છે, દંડનો વિવાદિત આદેશ શરૂઆતમાં ભવિષ્યની અસર વિના એક વર્ષ માટે એક વૃદ્ધિ અટકાવવાનો પસાર કરવામાં આવ્યો હતો, જેને અપીલ અધિકારી દ્વારા બદલીને ભવિષ્યની અસર વિના છ મહિના માટે એક વૃદ્ધિ અટકાવી દેવામાં આવી હતી.”

૨૬. લેટર પેટન્ટ અપીલને નકારી કાઢતી વખતે લેટર પેટન્ટ અપીલમાં વિદ્વાન સહાયક સરકારી પ્લીડર દ્વારા કરવામાં આવેલી ઉપરોક્ત રજૂઆતોના પ્રકાશમાં, આ કોર્ટની ડિવિઝન બેન્ચે ફક્ત નંબર ૬,૭,૮ અને ૯ માં નીચે મુજબ અવલોકન કર્યું:—

“૬. સંબંધિત પક્ષો વતી હાજર રહેલા વિદ્વાન વકીલોને સાંભળ્યા.શરૂઆતમાં ભારત સંઘ (ઉપરોક્ત) ના કિસ્સામાં સર્વોચ્ચ અદાલત દ્વારા પ્રસ્તાવિત કાયદાના પ્રસ્તાવ પર કોઈ પ્રતિબંધ ન હોઈ

શકે, જેના પર વિદ્વાન એ. જી. પી. દ્વારા નિર્ભરતા મૂકવામાં આવે છે. જો કે, દરેક કેસની તેની પોતાની હકીકત પર તપાસ કરવી જરૂરી છે.તે વિવાદમાં નથી કે શરૂઆતમાં શિસ્ત સત્તામંડળે ભવિષ્યની અસર વિના એક વર્ષ માટે એક વેતનવૃદ્ધિ અટકાવવાની સજા લાદવામાં આવી છે.અપીલકર્તાએ અપીલ અધિકારી સમક્ષ અપીલમાં તે જ કર્યું હતું.અપીલીય સત્તામંડળે ભવિષ્યની અસર વિના છ મહિના માટે એક વેતનવૃદ્ધિ અટકાવવાની સજામાં ઘટાડો કર્યો હતો.

૭. શિસ્ત સત્તાવાળાએ પ્રતિવાદીને કારણદર્શક નોટિસ જારી કરી હતી, જે પોલીસ ઇન્સ્પેક્ટર તરીકે સેવા આપી રહ્યો હતો, જે પોલીસ સ્ટેશનના અધિકારક્ષેત્રમાં પ્રતિબંધના ગુનાને શોધી ન કાઢવામાં તેની બેદરકારીને લગતી હતી જેમાં તેને નિયુક્ત કરવામાં આવ્યો હતો.પ્રતિવાદીએ કારણદર્શક નોટિસનો સ્પષ્ટ જવાબ આપતા જણાવ્યું હતું કે તે તે જ દિવસે હતો, તેણે પ્રતિબંધ સાથે સંકળાયેલા અન્ય એક ગુનાનો પર્દાફાશ કર્યો હતો અને રૂ. ૪૫, ૫૬૦/-પ્રતિવાદી દ્વારા તેની અપીલમાં આપવામાં આવેલા સ્પષ્ટીકરણ તેમજ કારણદર્શક નોટિસ પર વિચાર કર્યા પછી, અપીલ અધિકારી i.ઇ. રાજ્ય સરકારના વિભાગ અધિકારીએ ભવિષ્યની અસર વિના છ મહિના માટે એક વેતનવૃદ્ધિ અટકાવવાની સજામાં ઘટાડો કર્યો.અપીલ અધિકારી દ્વારા સ્પષ્ટ રીતે એવું માનવામાં આવે છે કે પ્રતિવાદી પ્રતિબંધના ગુનાને શોધવામાં

બેદરકારી દાખવે છે તેવું જણાતું નથી.જો કે, સાથે સાથે, એવું માનવામાં આવે છે કે તેઓ રાજ્યની પ્રતિબંધની કડક નીતિના અમલીકરણમાં બિનઅસરકારક રહ્યા છે.અમારા માનવામાં આવેલા અભિપ્રાયમાં, અપીલ સત્તામંડળે ગેરવર્તણૂકના કથિત આરોપ સુધી મર્યાદિત રહેવું જોઈએ અને જો પ્રતિવાદીનો ખુલાસો અથવા અપીલ સ્વીકારવામાં આવી હોય, તો સજાને ઘટાડવાની અથવા એક વર્ષ માટે એક વેતનવૃદ્ધિ અટકાવવાની સજામાં ફેરફાર કરવાની જરૂર ન હતી.

૮. કારણદર્શક નોટિસ માત્ર પ્રતિબંધની ઘટનાને શોધવામાં બેદરકારીના કથિત ગેરવર્તણૂકનો ઉલ્લેખ કરે છે જે ૦૨ ના રોજ કરવામાં આવી હતી. ૦૩.૨૦૧૯.અપીલ સત્તામંડળે સ્પષ્ટપણે જણાવ્યું છે કે આવી બેદરકારી સાબિત થઈ નથી, તેમ છતાં પ્રતિવાદી રાજ્ય સરકારની પ્રતિબંધ નીતિનો અમલ કરવામાં અસમર્થ છે.હકીકતમાં ૦૨ની કારણદર્શક નોટિસમાં પ્રતિવાદી સામે કોઈ આરોપ મૂકવામાં આવ્યો નથી. ૦૮.૨૦૧૯ તેમણે જણાવ્યું હતું કે તેઓ રાજ્ય સરકારની પ્રતિબંધ નીતિના અમલીકરણમાં સંપૂર્ણપણે બેદરકારી દાખવી રહ્યા છે.

૯. અમને વિદ્વાન સિંગલ જજ દ્વારા પસાર કરાયેલા આદેશમાં દખલ કરવાનું કોઈ અનિવાર્ય કારણ દેખાતું નથી અને હાલની અપીલ નામંજૂર

કરવામાં આવે છે.સંલગ્ન નાગરિક અરજી તે મુજબ નકારી કાઢવામાં આવે છે.”

૨૭. શ્રેષ્ઠ પ્રયાસો કરવા છતાં, લાંબી દલીલ કરીને વિદ્વાન સહાયક સરકારી વકીલ શ્રી આદિત્ય દાવડા એ તફાવત કરી શક્યા નહીં કે બંને કેસોની હકીકતો અલગ છે અથવા વિદ્વાન વકીલ શ્રી મેહુલ શર્મા દ્વારા આપવામાં આવેલ ચુકાદો કેસની હકીકતોને લાગુ પડતો નથી.

૨૮. મેં વિદ્વાન સહાયક સરકારી વકીલ શ્રી આદિત્ય દાવડા દ્વારા કરવામાં આવેલી રજૂઆતો પર પણ વિચાર કર્યો છે કે ન્યાયિક સમીક્ષાની કવાયતમાં, અદાલત શિસ્ત અધિકારીના તારણો પર અપીલ મંચ તરીકે કામ કરતી નથી.જો કે, તાત્કાલિક કેસમાં, વર્તમાન અરજદાર સામે કોઈ તથ્યો મળ્યાં નથી અને પ્રારંભિક તપાસ અહેવાલ તેમજ તપાસ અહેવાલમાં સ્પષ્ટ રીતે અવલોકન કરવામાં આવ્યું છે કે બેદરકારી માટે અરજદારને જવાબદાર ઠેરવી શકાય નહીં કારણ કે અરજદાર પેટ્રોલિંગ પર હતો, તે અન્ય કેસની તપાસ કરી રહ્યો હતો અને તેથી, વર્તમાન અરજદાર તરફથી કોઈ બેદરકારી અથવા બેદરકારી નથી અને તેથી, આ એક એવો કેસ છે જેમાં વર્તમાન અરજદાર સામે કોઈ પુરાવા ન હોવા છતાં, તેને ભોગ બનાવવામાં આવ્યો છે અને વર્તમાન અરજદાર પર દંડ લાદવામાં આવ્યો છે અને તેથી, શિસ્ત અધિકારી અને અપીલ સત્તામંડળ દ્વારા

આ વિરોધાભાસી તારણોને ધ્યાનમાં રાખીને, વિવાદિત આદેશ છે: રદ કરવાની અને અલગ રાખવાની જરૂર છે.

૨૯. જ્યાં સુધી વિદ્વાન સહાયક સરકારી વકીલ શ્રી આદિત્ય દાવડા વિશેની રજૂઆતની વાત છે કે પ્રતિવાદીઓને તપાસ અહેવાલ સાથે અસંમતિના કારણો જણાવવાની મંજૂરી આપીને કારણદર્શક નોટિસ જારી કરવાના તબક્કાથી શિસ્તની કાર્યવાહી હાથ ધરવાની મંજૂરી આપવામાં આવી શકે છે, તે ફક્ત એટલા માટે સ્વીકારી શકાતી નથી કે જ્યારે વર્તમાન અરજદાર સામે કોઈ તારણો નથી કે તે બેદરકારી અથવા બેદરકારીભર્યો હતો, ત્યારે પ્રતિવાદી-રાજ્યને નવી તપાસ હાથ ધરવા અથવા કુદરતી ન્યાયના સિદ્ધાંતોનું પાલન કરવામાં આવ્યું ન હતું તે તબક્કાથી તપાસ શરૂ કરવાની મંજૂરી આપવાનો કોઈ અર્થ નથી.

૩૦. કારણ કે અસંમતિના આદેશમાં અસંમતિનું કોઈ કારણ હોતું નથી અને અરજદારને કોઈ વ્યક્તિગત સુનાવણી આપવામાં આવી ન હતી તેમજ એ હકીકતને ધ્યાનમાં લેવામાં આવી હતી કે શરૂઆતથી જ, અસંમતિ નોંધવાના તબક્કાથી, કોઈ પણ સમયે, અરજદારને વ્યક્તિગત સુનાવણી આપવામાં આવી ન હતી. ૧૯૯૬ (૩) એસ. સી. સી. ૩૬૪ માં નોંધાયેલા એસ. કે. શર્મા (સુપ્રા) ના કેસમાં માનનીય સુપ્રીમ કોર્ટ દ્વારા કરવામાં આવેલા અવલોકનોના નિર્ણયને અનુસરીને નિર્ણય પછીની સુનાવણી કરવાની મંજૂરી આપવા માટે વિદ્વાન

સહાયક સરકારી વકીલ શ્રી દાવડાની વિનંતી પણ નિરર્થક હશે, કારણ કે જ્યારે શિસ્ત અધિકારીએ પ્રારંભિક તપાસ અને અંતિમ તપાસ દરમિયાન સ્પષ્ટપણે અવલોકન કર્યું છે કે વર્તમાન અરજદાર બેદરકારી અથવા બેદરકાર ન હતો, તો આવી પરવાનગી જો આપવામાં આવે તો તે નિરર્થક ક્વાયત સાબિત થશે અને તેથી, આવી પરવાનગી આપવાની જરૂર નથી.તદનુસાર, વિવાદિત આદેશને રદ કરવો અને અલગ રાખવો જરૂરી છે અને તેને રદ કરીને અલગ રાખવામાં આવે છે.અરજીની મંજૂરી છે.નિયમને નિરપેક્ષ બનાવવામાં આવે છે.ખર્ચ માટે કોઈ ઓર્ડર નથી.

(નિરઝર એસ. દેસાઈ,ન્યાયમુર્તી શ્રી)

વિષય:

*This judgment has been translated using AI Tool - SUVAS.*

=====

**અસ્વીકરણ:** સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

**DISCLAIMER:** The translated judgement in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgement shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.